

Cuprins

<i>Notă asupra ediției</i>	5
Povestire în roz	7
Puloverul	13
Moartea	29
Puteam fi patru	35
Ghemele decolorate	45
Ceaiul lui Proust	51
Nunțile	59
Ora exactă	75
Povestea porcului	89
Cizmele și vioara	99
Hoțul	109
Instructori	117
Accidentul	165
Două paturi	181
Vara	201
Portretul caisului galben	213
Premiera	227
Pisica	243

Punctul de inflexiune	257
Vovo.....	315
Fierul de călcat dragostea	323
Plimbare	331
Mișcare relativă	341
Educație sentimentală	349
Promisiunea	369
Dezlegarea	377
Premise pentru tovarășa T.	383
Kinderland	397
Peretele despărțitor	421
Marină cu păsări.....	441
Octombrie, ora opt	453
Lectură în Kinderland	459
Noți cu lună	473
<i>Ecouri din presa străină</i>	483

Puteam fi patru

Zilele pluteau, albe – albul fierului încins – și din ele sărea câte-un colț, să ne înspăimînte, să ne fugărească, să ne despartă.

Pădurea aștepta înserarea, simțeam foșnetele ei, protejîndu-ne întoarcerea.

Am urmărit pachetul cum se rotește în loc, apoi se lasă purtat de ape. Dacă lîngă improvizata noastră locuință nu se vor descoperi nici pene, nici urme de sînge, nici măruntaie risipite, scăpam de bănuieli și de urmări... Nu știam că bănuielile aveau să se strîngă, oricum, nepăsătoare de dovezi, pînă vom înțelege că putem rezista și așa, prin perdeaua lor pestriță și schimbătoare.

Am urmărit pachetul rotindu-se. Speram că dezordinea de spaime ce ne subția zilele și nopțile – spaima de oameni, de păduchi, de uniforme, de foame – va fi pînă la urmă neputincioasă, fiindcă eram mereu trei, chiar patru, și aveam privirile ocrotite de siguranța că sîntem totdeauna trei, chiar patru. Am urmărit pachetul rotindu-se în loc, depăr-tîndu-se. Zadarnică ispita, amețeala de leșinuri

mirositoare, cu care pădurea încerca de fiecare dată să ne cheme sau să ne adăpostească, inutilă și tristă viclenie cu care îmi pîndea vreo clipă de singurătate sau îndoială, viclenie înceată de copaci, de pămînt și frunze și treceri de anotimpuri, fiindcă noi vom rezista, solidari, și spaimelor care își trimiteau otrava spre noi, și refugiului pădurii, liniștitor și verde. Nu trebuia decît să rămînem împreună, siguri că nici unul nu va trăda.

Aruncasem pachetul învelit în ziar. Acum puteam pleca, dar am rămas nemișcați, agățați cu privirea de apă, fără să știm de ce, agățați fără rost cu privirea de apa pe care o bănuiam rece.

Am simțit că mama zîmbește protector, întinde mîna peste mîna lui să-l mîngîie, iar el răspunde, nu mîngîierii, ci zîmbetului, și zîmbește și el, tace, privind apa, și se hotărăște, în sfîrșit, să ne elibereze pe toți.

— Gata, putem merge...

Parcă asta nu era de-ajuns, nimeni nu se mișca. Rămîneam aiuriți, dormitînd, lăsînd iar clipa să treacă fără să știm, și o mîină, alta decît cea care îl mîngîiase pe el, o mîină fierbinte mi-a lunecat prin păr. Știam că – după tot ce nu reușisem să dovedesc la pod – va fi caraghios să fac pe bărbatul. Trebuia totuși să mă desprind primul. Fără să mă eliberez de mîngîierea care îmi încîlcea părul, am spus tuturor și pădurii:

— Hai, Finlanda...

Am pornit-o noi doi înainte, mergeam în pas cu Finlanda. Atent la mîna ei, ce se juca uitată în părul

meu sălbătic. Li se părea curios că-i spun numele întreg, toți îi spuneau Fina sau Anda. Era un nume caraghios – Finlanda –, fusesem sigur că toți copiii vor striga zgomotoși pe urmele ei, fericiți că pot râde de un nume-poreclă. Copiii n-au strigat după ea sau poate se pregătiseră să strige; când a apărut în mijlocul lor, au privit-o mirați, căutându-și, cu o seriozitate grăbită, alte rosturi printre pietrele drumului. Numai eu mă jucam cu numele ei întreg, îl pronunțam clar și cântat și răcoros, iar ea îmi răvășea părul, distrată.

Puteam fi împăcați cu toții de această întoarcere; se împlinise neașteptat de ușor, cu o limpezime rîvnită îndelung, întreaga aventură căreia ne dedasem cu atîta plăcere, începînd din noaptea trecută, pînă în zorii zilei ce se încheia acum. Dar mîna fierbinte a Finlandei nu mă putea abate din tristețea de a nu fi desăvîrșit izbînda, așa cum o dorisem. Căutasem gestul care să îplinească și să înalțe triumful, ca un steag colorat în roșu și în verde și în alb și în galben, steagul victoriei și al victoriilor viitoare; gest stăpînit și leneș, cu care să dau drumul încet, plictisit, fără nici o grabă și în silă, disprețuind emoția care ne stăpînise și ne stăpînea, să dau drumul fără nici un chef pachetului compromițător, ascuns toată ziua și destinat rîului. Meritau ei bucuria acestui gest și merita refugiul pădurii avertismentul acestui gest și meritam eu efectul formidabil, la amintirea căruia aș fi putut reveni, ca la un țarm liniștitor, în săptămînile grele care aveau să năvălească și în care trebuia

dovedit, mereu, că noi trei sau chiar patru eram mai tari decît cîinii, paznicii, uniformele, și foamea, și păduchii, și spaimile care ne goneau. Mai tari decît păduchii, și gloanțele, și pădurea, și ispita joasă a cărnii de pasăre furată.

Stăpînit de emoția plăcerilor repezi prin care trecusem într-un răgaz atît de scurt, presiunea acelei nopți și a acelei zile s-a văzut prea repede prin mine, doar la cîteva clipe după ce ne opriserăm pe podul șubred de lemn, departe de satul necunoscut: am dat, grăbit, drumul pachetului în apa repede și limpede. Mîntuit de calvarul emoției prelungite, apăsător de meschinăria grabei neputinciosului...

Pachetul învelit în ziar, plin de pene, de măruntaie amestecate cu sînge, se rotise doar o clipă. Ei nu s-au gîndit, desigur, decît la supă aurie și la friptura pe care le înfulecaserăm toți în miezul nopții și după aceea, pînă spre zori, prelungind nesperata sărbătoare începută odată cu înserarea. Sărbătoare lungă: pînă am prins-o, am tăiat-o, am jumulit-o de pene, apoi fierberea, clocotul vesel al apei, miraculoasa prăjire în untdelemn, amețeața tuturor acestor etape fantastice, în care fuseserăm stăpîniți, pînă la uitare, de vraja mirosului de carne.

Nu se gîndiseră, desigur, în clipa cînd pachetul pleca, dus de firul apei, risipind urmele nelegiuitului ospăț învălmășit, decît la aceste etape ale sărbătorii care se încheia. Nu bănuiau că pregătisem și ratasem cealaltă, adevărată sărbătoare: actul care trebuia să

compenseze în ritual și încetineală graba pofticioasă, dezlănțuită în ajun.

Ne întorceam acum spre casă, alintați de foșnetul apei și de scurgerea serii care tulbura pădurea, răspunzând în fiecare dintre ei. În fiecare dintre ei trei, fiindcă învinsul nu mai putea gândi decât înapoi, la șansa de a fi intrat în stăpînirea unei legende pe care o ratasem, nepriceput, emoționat.

În ei, însă simțeam, se împrăștie gândurile și se fugăresc și le caută prin preajmă, cu gesturi zăpăcite, lăsîndu-se, prea ușor, sleiți de îmbrățișarea serii foșnitoare. Abandona și Finlanda, cu mîna prin părul meu, fără să-și dea măcar seama, mîngîind mai curînd aerul care scâldea trupurile noastre, trupul ei înflorit, leneș, părăsit în voia valurilor proaspete de răcoare și brad amețitoare.

Mergeau în urma noastră, poate la fel de absenți. Finlanda a început să glumească cu mine, am înțeles că i se părea nefirească tăcerea înghețînd între noi patru. Am răspuns glumelor, cum voia, rîdeam nestăpînit, revărsîndu-mă de voioșie.

Dar n-am putut realiza rîsul prelungit, cum aștepta, fiindcă și asta mi s-a părut nefiresc: mi-am amintit că prea deseori face așa. Și mi-am amintit de povestea cu rochia mamei, materialul de pătură greu găsit și nu știu cum plătit sau răscumpărat de tata, felul cum el i l-a întins, bucuros de bucuria ei, de doi ani umblam în zdrențe, să-și facă și ea o rochie. Cum ea l-a privit lung, întrebător, înțelegînd nu știu ce nu o bucura. I-a răspuns că ei nu i-ar mai sta bine, a slăbit

prea mult de cînd cu războiul ăsta prin străini. Dar l-a luat totuși, s-a dus chiar ea la Finlanda, în celălalt capăt al satului ostil, unde locuia cu părinții, i-a dat ei materialul. Finlanda și-a făcut o rochie în care se mișca plutind, paralizînd orice apropiere. Apoi, în seara cînd a apărut la noi, în rochia cea nouă: cum s-a lăsat tăcerea și a început tot așa, să glumească cu mine, iar eu am rîs. Am rîs ca prostul și noaptea trecută, după ce se terminase jumulitul găinii, cînd mama m-a trimis s-o chem și pe ea, să mănînce cu noi. M-am dus în capătul satului, deși noi eram destui. Abia venită, a început să glumească iar cu mine, să-mi risipească părul cu mîna ei fierbinte, parcă scoasă din jărat.

Mi s-a părut ciudat să hohotesc așa, ca prostul. Mi-am înțepenit rîsul, m-am întors să-i văd: nu mergeau alături, ci unul în spatele celuilalt. Fără să vadă copacii sau apa, privindu-și doar pașii mărunți cu care înaintau în urma noastră.

Am înțeles că nici auzul nu și-l lăsaus ademenit de pădure sau de noaptea ce se furișă de sus și de jos și din lături; păreau că nici nu mai sînt, ci trec doar. Eram convins că rîd ca prostul și Finlanda mă mîngîie aiurea. Mi-am eliberat părul răscolit; ea nici n-a observat, pierdută în deliciale înserării, cum mi se părea mie, sau în alte reverii, neînțelese.

Am întors din nou capul, să-l privesc pe el, venind imediat după mine, să-i atrag atenția. A ridicat, într-adevăr, privirea. S-a uitat la mine drept, opac, fără a se feri. Cum te uiți la un orb sau cum vorbești